

บันทึก

เรื่อง การขอปัญหาการตีความตามพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔
(การอนุญาตทำไม้และกำหนดอัตราค่าภาคหลวงไม้หวงห้ามในกรณีพิเศษ)

สำนักนายกรัฐมนตรี ได้มีหนังสือ ที่ สร.๑๐๐๔/๗๒๕๑ ลงวันที่ ๒๕ ธันวาคม ๒๕๖๓ ขอให้คณะกรรมการกฤษฎีกาพิจารณาปัญหาของกรมป่าไม้ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เกี่ยวกับการตีความพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ โดยมีข้อเท็จจริงว่า เนื่องจากการ อนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าธรรมดาทั่วไปนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อทำเหมือง แร่หรือระเบิดย่อยหิน ผู้รับอนุญาตต้องตัดฟันไม้ขนาดเล็กลงเป็นจำนวนมาก แต่พนักงาน เจ้าหน้าที่ไม่อาจตรวจวัดคำนวณและเรียกเก็บเงินค่าภาคหลวงไม้ขนาดเล็กตามอัตราเป็นลูกบาศก์ เมตรได้ ทางปฏิบัติที่ผ่านมาในอดีตตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ กระทรวงเกษตรธิการได้กำหนดให้ ผู้รับอนุญาตชำระเป็นค่าชดเชยสำหรับป่าไม้เสียหาย หรือค่าภาคหลวงไม้หวงห้ามกรณีพิเศษ คำนวณโดยวิธีประเมินตามจำนวนเนื้อที่ซึ่งได้รับอนุญาตในอัตราไร่ละ ๔๔ บาทสำหรับป่าเลน และไร่ละ ๔ บาทสำหรับป่าบก

ต่อมาเมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๗ กระทรวงเกษตรได้อาศัยอำนาจตามมาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ประกาศกำหนดค่าภาคหลวงไม้หวงห้ามที่มี ขนาดโตต่ำกว่า ๕๐ เซนติเมตร เป็นกรณีพิเศษในพื้นที่ทำเหมืองแร่หรือระเบิดย่อยหินในเขตป่า ธรรมดาทั่วไปในอัตราไร่ละ ๕๐ บาทสำหรับป่าบก และไร่ละ ๓๐๐ บาท สำหรับป่าเลน แต่ต่อมา มาตรา ๑๘ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ นี้ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยมาตรา ๑๔ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ ซึ่งมีผลทำให้ประกาศกระทรวงเกษตร ลง วันที่ ๑๕ ธันวาคม ๒๕๐๗ ถูกยกเลิกไปไม่สามารถเรียกเก็บค่าภาคหลวงไม้กรณีพิเศษในอัตราที่ กำหนดไว้แล้วได้ จึงกลับไปเรียกเก็บเป็นค่าชดเชยสำหรับป่าไม้เสียหายตามที่กระทรวงเกษตร ธิการได้กำหนดไว้เดิมในอัตราไร่ละ ๔ บาทสำหรับป่าบก และไร่ละ ๔๔ บาทสำหรับป่าเลน ทำให้รัฐ ชาติเงินรายได้ไปมาก กรมป่าไม้เห็นสมควรกำหนดระเบียบวิธีการเรียกเก็บค่าชดเชยป่าเสียหาย จากการทำเหมืองแร่หรือระเบิดย่อยหินในป่าธรรมดาทั่วไปเสียใหม่ จึงได้แต่งตั้งคณะกรรมการ พิจารณาปรับปรุงอัตราค่าชดเชยป่าไม้เสียหายเนื่องจากการทำเหมืองแร่และระเบิดย่อยหินขึ้น

คณะกรรมการฯ พิจารณาแล้ว เห็นว่า พนักงานเจ้าหน้าที่น่าจะอาศัยอำนาจตาม มาตรา ๕๔ อนุญาตให้บุคคลเข้าทำประโยชน์ในเขตป่าธรรมดาทั่วไป เพื่อทำเหมืองแร่หรือระเบิด ย่อยหิน ตลอดจนแผ้วถางป่าได้ และรัฐมนตรีน่าจะอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๔ ประกาศกำหนด อัตราค่าชดเชยป่าไม้เสียหายหรือค่าภาคหลวงไม้หวงห้ามกรณีพิเศษในอัตราไร่ละ ๕๐ บาท สำหรับป่าบก และไร่ละ ๓๐๐ บาทสำหรับป่าเลนได้

กรมป่าไม้ได้พิจารณาแล้ว เห็นชอบด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการฯ แต่ เห็นว่าควรจะได้หารือคณะกรรมการกฤษฎีกาเสียก่อนว่าความเห็นดังกล่าวถูกต้องหรือไม่และ

คณะกรรมการกฤษฎีกามีความเห็นในเรื่องนี้อย่างไร

คณะกรรมการกฤษฎีกา (กรรมการร่างกฎหมาย คณะที่ ๕) ได้พิจารณาปัญหาดังกล่าวและได้ฟังคำชี้แจงเพิ่มเติมของผู้แทนกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ (กรมป่าไม้) แล้ว มีความเห็นดังต่อไปนี้

สำหรับปัญหาที่ว่าพนักงานเจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจจะอนุญาตให้บุคคลถือประทานบัตรตามพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือบุคคลอื่นใด แฝวถางป่าธรรมชาติทั่วไปนอกเขตป่าสงวนแห่งชาติเพื่อทำเหมืองแร่หรือระเบิดย่อยหินตามมาตรา ๕๔^๑ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ พุทธศักราช ๒๔๘๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติป่าไม้ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นการทั่วไปหรือไม่ นั้น เห็นว่ามีอำนาจอนุญาตได้ เพราะกฎหมายได้บัญญัติให้อำนาจไว้โดยชัดแจ้ง

ส่วนปัญหาที่ว่า จะเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าชดเชยป่าไม้เสียหายหรือค่าภาคหลวงไม้หวงห้ามกรณีพิเศษ ตามมาตรา ๕๘^๒ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ ได้หรือไม่ นั้น เห็นว่ากระทำไม่ได้เพราะมาตรา ๕๘ เป็นบทบัญญัติเกี่ยวกับหลักเกณฑ์ วิธีการและเงื่อนไขในการขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ เท่านั้น บทบัญญัติตอนท้ายของมาตรา ๕๘ วรรคหนึ่งที่ว่า “ในกรณีเฉพาะเรื่อง ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร จะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมประการใดอีกก็ได้” นั้น หมายความว่าแต่เพียงว่ารัฐมนตรีจะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติการใด ๆ เกี่ยวกับการได้รับอนุญาตเพิ่มเติมจากเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวงได้เท่านั้น ไม่หมายความว่ารวมถึงการเรียกเก็บและกำหนดอัตราค่าชดเชยป่าไม้เสียหายด้วย เพราะการเรียกเก็บเงินใด ๆ จากผู้รับอนุญาตนั้น จะต้องมียกกฎหมายบัญญัติให้อำนาจไว้อย่างชัดแจ้ง แต่อย่างไรก็ดี การจะเรียกเก็บเงินจากผู้รับอนุญาตตามมาตรา ๕๔ นั้น รัฐมนตรีอาจกระทำได้โดยอาศัยอำนาจตามมาตรา ๕๘ ทวิ (๒)^๓ แห่งพระราชบัญญัติป่าไม้ ฯลฯ กำหนดให้ผู้รับอนุญาตออกค่าใช้จ่าย

^๑ มาตรา ๕๔ ห้ามมิให้ผู้ใดกันสร้าง แฝวถาง หรือเผาป่า หรือกระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นการทำลายป่า หรือเข้ายึดถือหรือครอบครองป่าเพื่อตนเองหรือผู้อื่น เว้นแต่จะกระทำภายในเขตที่ได้จำแนกไว้เป็นประเภทเกษตรกรรม และรัฐมนตรีได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา หรือโดยได้รับใบอนุญาตจากพนักงานเจ้าหน้าที่

การขออนุญาตและการอนุญาต ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

^๒ มาตรา ๕๘ การขออนุญาตและการอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง และในกรณีเฉพาะเรื่อง ถ้ารัฐมนตรีเห็นสมควร จะกำหนดให้ผู้รับอนุญาตปฏิบัติเพิ่มเติมประการใดอีกก็ได้

พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจสั่งต่ออายุใบอนุญาตที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้เมื่อเห็นสมควร

^๓ มาตรา ๕๘ ทวิ ในกรณีการทำไม้หวงห้าม หรือเก็บหาของป่าหวงห้ามโดยการให้สัมปทานการอนุญาตให้ผูกขาด หรือการอนุญาตให้ทำไม้หวงห้ามเพื่อการค้าในเขตป่าสงวนแห่งชาติ หรือป่าที่ได้เตรียมการกำหนดเป็นป่าสงวนแห่งชาติหรือที่ได้กำหนดโครงการทำไม้หรือเก็บหาของป่าไว้แล้ว หรือการอนุญาตตามมาตรา ๑๓ มาตรา ๑๘ หรือมาตรา ๕๔ รัฐมนตรีมีอำนาจกำหนด

เพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุงป่าหรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทนโดยคิดค่าใช้จ่ายตามอัตรา
พื้นที่ป่าที่ได้รับอนุญาตไม่เกินไร่ละหนึ่งพันสองร้อยบาท

(ลงชื่อ) วัฒนา รัตนวิจิตร

(นายวัฒนา รัตนวิจิตร)

รองเลขาธิการ ฯ

รักษาราชการแทน เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มีนาคม ๒๕๒๔

ฯลฯ

ฯลฯ

(๒) ให้ผู้รับสัมปทานหรือรับอนุญาตออกค่าใช้จ่ายเพื่อให้พนักงานเจ้าหน้าที่ทำการบำรุง
ป่า หรือปลูกสร้างสวนป่าให้แทน

ในกรณีตาม (๒) ให้คิดค่าใช้จ่ายได้ไม่เกินหกเท่าของค่าภาคหลวง หรือตามอัตราพื้นที่ป่า
ที่ได้รับสัมปทานหรือรับอนุญาต ไม่เกินไร่ละหนึ่งพันสองร้อยบาท ทั้งนี้ ตามที่รัฐมนตรีเห็นสมควร